

eStudie.no – presenterer:

Digitalisering

Skrevet av: Kjetil Sander © Desember 2021

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	2
1 DIGITALISERING AV VERDEN, ORGANISASJONEN OG HVERDAGEN.....	6
1.1 HVA ER DIGITALISERING?	6
1.1.1 Digital innovasjon.....	6
1.1.2 En sosio-teknisk prosess.....	6
1.1.3 Fra digitizing til digital transformasjon	7
1.2 DIGITAL TRANSFORMASJON	7
1.3 KREVER BÅDE FORRETNINGSFORSTÅELSE OG TEKNOLOGIFORSTÅELSE	8
1.4 DIGITAL TEKNOLOGI ENDRER VÅRE FORRETNINGSBETINGELSER OG STRATEGI.....	8
1.5 DEN TEKNOLOGISKE UTVIKLINGEN DRIVER DIGITALISERINGEN	9
1.5.1 Mulighetene skapes ikke av enkeltteknologier, men av summen av alle digitale teknologier.....	10
1.5.2 Økonomisk utvikling i følge Schumpeter sin bølgeteori.....	10
1.5.2.1 Økonomien utvikler seg i bølger	10
1.5.2.2 Juglar, Kitchin og Kontraditiv bølger.....	11
1.5.2.3 Schumpeter's forklaringskjema.....	11
1.5.2.4 50 år mellom hver bølge	11
1.5.2.5 Alle teknologiske paradigmer har et begrenset innovasjonspotensial	12
1.5.2.6 Utviklingen av konjunkturteorier basert på Schumpeter	13
1.5.2.7 Hvordan vil "bølgene utvikle seg"?	14
1.6 VERDEN DIGITALISERES.....	16
1.7 SAMFUNNSUTVIKLINGEN BREMSES I DAG KUN AV MENNESKETS BEGRENSEDE ENDRINGSVILJE.....	17
2 DIGITAL TEKNOLOGI	18
2.1 TEKNOLOGIDETERMINISME STYRER UTVIKLINGEN AV SAMFUNNET.....	18
2.2 TEKNOLOGI ER KUN ET VERKTØY/VIRKEMIDDEL FOR Å NÅ ET MÅL	18
2.3 TEKNOLOGI KREVER KUNNSKAP OM BRUKEN FOR AT TEKNOLOGIEN SKAL HA EN VERDI.....	19
2.4 DIGITAL TEKNOLOGI ER DAGENS VEKSTDRIVER	19
2.5 HVA KAN DIGITAL INFORMASJONSTEKNOLOGI BRUKES TIL?	19
2.6 EGENSKAPER OG KJENNETEGN	20
2.7 EFFEKTER.....	21
2.8 MOORES LOV - DOBLING AV DATAKRAFTEN HVER 24 MÅNED UTEN AT PRISEN ØKER	22
2.9 MOORES LOV	22
2.9.1 Hastigheten doubles uten at prisen økes.....	23
2.9.2 Hvorfor har dette blitt ansett som en "lov"?.....	23
2.9.3 Kraftig økning i datakraften og reduksjonen av kostnadene	23
2.9.4 Regnekraft er ikke lenger en flaskehals.....	24
2.9.5 Moores lov har i dag nådd sin grense.....	24
3 FRA PREINDUSTRIELT TIL POSTINDUSTRIELT SAMFUNN	25
3.1 JEGER OG SANKESAMFUNN	26
3.2 JORDBRUKSSAMFUNN	27
3.3 INDUSTRISAMFUNN	27
3.4 INFORMASJONS- OG KUNNSKAPSSAMFUNNET	27
3.5 NETTVERKSSAMFUNN	28
3.6 FIRE INDUSTRIELLE REVOLUSJONER	28
3.6.1 Ikke 1, men 4 industrielle revolusjoner	29
3.6.1.1 Den første industrielle revolusjon.....	29
3.6.1.2 Den andre industrielle revolusjon.....	29
3.6.1.3 Den tredje industrielle revolusjon.....	30
3.6.1.4 Den fjerde industrielle revolusjon.....	30
3.7 DEN FØRSTE INDUSTRIELLE REVOLUSJON	31

3.7.1	<i>Kjennetegn</i>	31
3.7.2	<i>Fra håndverk til fabrikkproduksjon</i>	31
3.7.3	<i>Befolkningsøkning og klasseskilte</i>	31
3.7.4	<i>Innovasjon drevet utvikling</i>	32
3.7.5	<i>Drivkrefter bak 1. Industrielle revolusjon</i>	32
3.7.6	<i>Konsekvenser av den 1. industrielle revolusjonen</i>	32
3.8	DEN ANDRE INDUSTRIELLE REVOLUSJON.....	33
3.8.1	<i>Radikale innovasjoner</i>	33
3.8.2	<i>Papirindustrien vokser opp</i>	34
3.8.3	<i>Vannkraft blir Norges store satsningsområde</i>	34
3.8.4	<i>Industrialiseringen stimulerer urbaniseringen</i>	34
3.8.5	<i>Nye typer industrialiserte produkter</i>	35
3.8.5.1	Elkem	35
3.8.5.2	Norsk Hydro	36
3.8.6	<i>Vitenskapelig forskning</i>	36
3.8.6.1	«Den lineære modellen».....	36
3.8.6.2	Industribasert forskning.....	37
3.8.7	<i>Krise i den forskningsbaserte industrien</i>	37
3.8.8	<i>Konsekvenser av den 2. industrielle revolusjonen</i>	38
3.8.9	<i>Bedriftsmessige endringer</i>	39
3.9	DEN TREDJE INDUSTRIELLE REVOLUSJON	39
3.9.1	<i>Konsekvenser av den 3. industrielle revolusjonen</i>	40
3.9.2	<i>Faktorer som har endret bedriften i 3. industrielle revolusjon</i>	40
3.9.3	<i>Bedriftsmessige endringer</i>	41
3.10	DEN FJERDE INDUSTRIELLE REVOLUSJON.....	41
3.10.1	<i>Hva er Industri 4.0?</i>	41
3.10.2	<i>Historisk bakgrunn</i>	42
3.10.3	<i>En postkarbon verden</i>	43
3.10.4	<i>Design prinsipper</i>	43
3.10.5	<i>Industri 4.0 drives av automatisering og kunstig intelligens</i>	44
3.10.6	<i>En kilde til innovasjon og konkurransefortrinn</i>	44
3.10.7	<i>Nye forretningsmodeller</i>	45
3.10.8	<i>Masseledighet?</i>	45
3.10.9	<i>Hver tredje nordmann i faresonen</i>	46
4	DIGITAL TRANSFORMASJON	48
4.1	DEFINISJON DIGITAL TRANSFORMASJON	48
4.2	TIDSLINJEN FRA EDB TIL DIGITAL TRANSFORMASJON	49
4.3	HVA KJENNETEGNER DIGITAL TRANSFORMASJON?	49
4.4	DIGITALISERING AV VIRKSOMHETENS KJERNEVERDIER OG KJERNEAKTIVITETER	51
4.5	ALLE STØTTEAKTIVITETER MÅ OUTSORCES	51
4.6	NESTEN ALL TRAFIKK SKJER PÅ MOBILE FLATER	51
4.7	PERSONALISERING AV KUNDEOPPLEVELSEN.....	51
4.8	VIRKSOMHETEN MÅ VÆRE TILGJENGELIG I SANNTID	52
4.9	AI-SYSTEMER.....	52
4.10	NYE UVENTEDE KONKURRENTER KOMMER INN FRA SIDELINJEN	52
4.11	MODELL FOR DIGITAL TRANSFORMASJON	53
4.12	FORUTSETNINGER FOR Å LYKKES MED DIGITAL TRANSFORMASJON	53
5	DIGITALT ØKOSYSTEM	54
5.1	DEFINISJON	54
5.2	HVA SKAPER DE DIGITALE ØKOSYSTEMENE?	54
5.3	MODELL FOR DIGITALT ØKOSYSTEM	55
5.3.1	<i>Aktører/deltakere</i>	55
5.3.2	<i>Rammebetingelser</i>	56
5.3.3	<i>Delte ressurser</i>	56

5.3.4	Felles verdiskapning	56
5.4	FELLES OG ET EGET ØKOSYSTEM	57
5.5	SAMMENHENGENDE TJENESTER	58
5.6	SAMHANDLINGSARENAER	59
5.7	STRATEGISK SAMORDNING OG KOORDINERING	59
5.8	TJENESTEKJEDER	60
5.9	INTEGRERBARE SLUTTBRUKERTJENESTER	60
5.10	DATAKILDER	60
5.11	DATAUTVEKSLING OG INTEGRASJONER	60
5.12	TILLITSTJENESTER	60
5.13	HVORDAN STYRE ET DIGITALT ØKOSYSTEM ?	61
5.13.1	Verdiskapning, samstyring og tillit - 3 viktige styringsprinsipper	61
6	DIGITAL PLATTFORM	62
6.1	HVA ER EN DIGITAL PLATTFORM?	62
6.2	PLATTFORM KATEGORIER	62
6.3	DRIVKREFTENE TIL DE DIGITALE PLATTFORMENE	63
6.4	ENSIDIGE OG FLERSIDIGE PLATTFORMER	64
6.5	KJENNETEGN VED DIGITALE PLATTFORMER	65
6.6	DRIVES AV NETTVERKSEFFEKTENE	65
6.7	KRITISK MASSE	65
6.8	KONKURRANSEFORTRINNET TIL DIGITAL PLATTFORMER	67
6.9	BAKDELENE VED Å BLI MED I EN DIGITAL PLATTFORM	68
6.10	OPPSUMMERING AV SUKSESSKRITERIENE	68
6.11	HVA FORTELLER PLATTFORMENS BREDDEN OG DYBDE?	69
6.12	HVA DRIVER OG BEGRENSER DYBDE PÅ PLATTFORMEN?	69
6.13	HORISONTALT OMFANG	70
6.14	HVA DRIVER OG HVA BEGRENSER BREDDEN PÅ PLATTFORMEN?	70
7	DIGITAL KOMPETANSE	72
7.1	DIGITAL KOMPETANSE, INFORMASJONSKOMPETANSE OG DIGITAL DANNELSE	74
7.2	INFORMASJONSKOMPETANSE	75
7.3	MÅLE DIGITAL KOMPETANSE OG DIGITAL SIKKERHET	76
7.4	OMVENDT KLASSEROM	76
8	DIGITALE FERDIGHETER	78
8.1	HVA ER DIGITALE FERDIGHETER?	78
8.2	FIRE FERDIGHETSOMRÅDER	79
9	DIGITAL DØMMEKRAFT	81
9.1	HVA ER DIGITAL DØMMEKRAFT?	81
9.2	KRITISK TENKING	81
9.3	KOGNITIVE FERDIGHETER	82
9.4	PERSONLIGHETSTREKK	82
9.5	SEKS STEG FOR EFFEKTIV TENKING OG PROBLEMLØSNING	83
10	DIGITAL MODENHET	85
10.1	HVA ER DIGITAL MODENHET?	85
10.2	HVORFOR ER DIGITAL MODENHET VIKTIG?	85
10.3	MÅLING AV DIGITAL MODENHETSGRAD	85
10.4	INDIKATORER PÅ DIGITAL MODENHET	86
10.4.1	Kultur	86
10.4.2	Organisasjon	86
10.4.3	Teknologi	86
10.4.4	Innsikt	87
10.5	MÅ MÅLES OPP MOT KONKURRENTENES MODENHETSnivå	87

10.6 DIGITAL MODENHET UTVIKLES GRADVIS	87
10.7 KREVER EN UTVIKLINGSPLAN	88
11 DIGITAL FORRETNINGSFORSTÅELSE.....	89
11.1 HVA ER DIGITAL FORRETNINGSFORSTÅELSE?	89
11.2 MODELL FOR DIGITAL FORRETNINGSFORSTÅELSE	89
11.2.1 Teknologiforståelse.....	89
11.2.2 Forretningsforståelse	90
11.2.2.1 Strategisk planlegging	90
11.2.2.2 Forretningsmodell og verdiskapning.....	91
11.2.2.3 Kundene behov, forventninger og atferd	91
11.2.2.4 Business Intelligence.....	91
11.2.2.5 Konkurrentstrategi.....	92
11.2.2.6 Innovasjon.....	92
11.2.2.7 Digital markedsføring.....	92
11.2.2.8 Informasjonssystemer.....	92
11.2.3 Summen av overstående forhold avgjør din digitale forretningsforståelse	93
11.3 DIGITAL MESTRING	93
12 DIGITAL ORGANISASJON.....	94
12.1 HVA ER EN DIGITAL ORGANISASJON?	94
12.2 7 KJENNETEGN EN DIGITAL ORGANISASJON HAR	94
12.3 TRANSFORMASJONEN KREVER ENDRINGSLEDELSE	95
12.4 ENDRINGSKULTUR	95
13 DIGITAL STRATEGI.....	97
13.1 HVA ER EN DIGITAL STRATEGI (IKT-STRATEGI)?.....	97
13.2 HVA EN DIGITAL STRATEGI IKKE ER	97
13.3 DIGITALE MÅL	98
13.4 4 STRATEGISKE RETNINGER	98
13.4.1 Klassisk strategi	98
13.4.2 Adaptiv tilnærming	98
13.4.3 First mover strategi.....	99
13.4.4 Visjonær strategi	99
13.5 SITUASJONSANALYSE OG GAP-ANALYSE	99
13.6 3 GRUNNKOMPONENTER	99
13.7 INFORMASJONS-, ORGANISASJONS- OG TEKNOLOGISTRUKTUR	100
13.8 FORMÅL	100
13.9 HANDLINGSPLAN	101
14 DIGITAL VERDIKJEDE.....	102
14.1 HVA ER EN DIGITAL VERDIKJEDE?	102
14.2 VERDIELEMENTER I EN DIGITAL VERDIKJEDE.....	102
14.2.1 Produktleverandører.....	103
14.2.2 Digitale mellomledd.....	103
14.2.3 Infrastruktur leverandører.....	104
14.2.4 Konsumenter	105
15 DIGITAL MARKEDSFØRING.....	106
15.1 HVA ER DIGITAL MARKEDSFØRING?	106
15.2 INBOUND OG OUTBOUND MARKEDSFØRING	106
15.3 7 STORE KANALER FOR DIGITAL MARKEDSFØRING:	106
15.4 HVORFOR DIGITAL MARKEDSFØRING?	107
15.5 KREVER EN GJENNOMTENKT DIGITAL MARKEDSSTRATEGI	107
15.6 MARKEDSFØRINGS-MIKS OG KOMMUNIKASJONS-MIKS	107
15.7 DIGITAL MARKEDSFØRING GJENNOM HELE KUNDEREISEN	107